

Εγγύς και Μέση Ανατολή:

Μέσα από τη ζύμωση δοξασιών πολλών λαών και σε μια διάρκεια χιλιάδων ετών οι προφήτες ξεδιάλεξαν τα στοιχεία εκείνα, που η Παλαιά Διαθήκη δανείστηκε για να χτίσει την εβραϊκή άποψη για την κοσμογονία. Οι Βαβυλώνιοι, οι Φοίνικες, οι Αιγύπτιοι και οι Πέρσες συνεισέφεραν τις στηριγμένες στη βία μυθολογίες τους, από τις οποίες ο λαός του Ισραήλ απομόνωσε και δέχτηκε όσα ταίριαζαν με τη δική του θεοκρατική αντίληψη.

Η πάλη του βαβυλωνιακού θεού Μαρδούχ (του Βήλου των αρχαίων Ελλήνων) με τον δράκο Τιαμάν αποτυπώνεται στους ψαλμούς που περιέχονται στο βιβλίο του Ιώβ. Ο Μαρδούχ, πίστευαν οι Βαβυλώνιοι, νίκησε και σκότωσε τον δράκο κι απ' το μισό του σώμα δημιούργησε το στερέωμα, ενώ από το άλλο μισό τη Γη. Και χώρισε τα νερά του Ουρανού από τα νερά της Γης, όπως περιγράφεται και στη Γένεση. Μετά, πίστευαν οι Βαβυλώνιοι, ο Μαρδούχ πήρε χώμα και χόρτο κι έπλασε τον πρώτο άνθρωπο, που τον ονόμασε Αδάπα ή Αδάμου. Αδάμ, λέει η Βίβλος.

Οι Φοίνικες πίστευαν πως εκείνο που προϋπήρξε ήταν το βαθύ και αδιαπέραστο σκοτάδι. Πάνω του φυσούσε ο άνεμος κι από την ένωσή τους γεννήθηκε η λάσπη που έδωσε ζωή στην πλάση. Για τους Αιγυπτίους, ο κόσμος γεννήθηκε από τη γονιμοποίηση του Χάους. Το ευγενές σπέρμα, ως πνεύμα και ως ακτίνα, δημιούργησε τα όντα και τον λόγο.

Στην περσική μυθολογία, όλα είναι αποτέλεσμα της πάλης του Αουραμάσδαν (του Ωρομάσδη των αρχαίων Ελλήνων) με τον Αριμάν. Ο πρώτος είναι ο θεός του Καλού. Μέσα σε έξι περιόδους, σε έξι κοσμογονικές ημέρες, έπλασε, από το μηδέν, πρώτα τον κόσμο, έπειτα το βόδι και τέλος τον άνθρωπο. Ο Αριμάν, ως θεός του Κακού, προσπαθεί να καταστρέψει όσα ο Αουραμάσδαν δημιούργησε. Η πάλη τους είναι αιώνια με τελικό νικητή τον θεό του Καλού. Το ότι όμως άλλοτε φαίνεται πως θα νικήσει ο Αουραμάσδαν κι άλλοτε ο Αριμάν καθρεφτίζεται στις περιόδους ευτυχίας ή δυστυχίας του κόσμου.

Ρωμαίοι και Γαλάτες:

Οι Ρωμαίοι δεν ασχολήθηκαν ιδιαίτερα με την κοσμογονία. Πριν να γνωρίσουν την ελληνική μυθολογία, έδιναν ψυχή σε κάθε αντικείμενο και πίστευαν πως όλα γύρω τους, δέντρα, λουλούδια, βουνοκορφές, ήταν θεοί. Μετά, δε δυσκολεύτηκαν να αφομοιώσουν και να δεχτούν την ελληνική άποψη, όπως χωρίς πολλές αντιρρήσεις αποδέχτηκαν τις περί κοσμογονίας αντιλήψεις κι άλλων λαών, που κατάκτησαν.

Με τους Γαλάτες τα πράγματα δεν είναι ξεκαθαρισμένα. Τα όσα ξέρουμε προέρχονται από τον Ιούλιο Καίσαρα που μάλλον δεν πολυασχολήθηκε με το ζήτημα. Κι όπως αναγνώριζε ανύπαρκτα στοιχεία της ρωμαϊκής λατρείας στις δοξασίες των Γαλατών, περισσότερο μπερδέψε παρά φώτισε το θέμα.

Εκείνο που βάσιμα υποθέτουμε είναι πως οι ιερείς των Γαλατών, οι Δρυίδες (όμοιοι με τους αντίστοιχους των Κελτών στα αγγλικά νησιά) πίστευαν και δίδασκαν πως ένας είναι ο κυρίαρχος θεός, αντίθετα με τον πολύ λαό, που έδινε θεϊκή ιδιότητα σε πλήθος ζώα, φυτά και δέντρα. Για τους ιερείς αυτούς, ο άνθρωπος έρχεται από τον Κάτω Κόσμο κι εκεί επιστρέφει.

Σκανδιναβοί και Γερμανοί:

Οι λαοί της Σκανδιναβίας απλώς θηκαν νότια κάποια στιγμή κι αναμίχτηκαν με τα γερμανικά φύλα, σκορπίστηκαν σ' όλη την Ευρώπη και πέρασαν και στα νησιά. Μαζί τους μετέφεραν και πλήθος πανέμορφους μύθους για τη δημιουργία του κόσμου. Πρώτα υπήρχε το Χάος. Στη μια του πλευρά αναπτύχθηκε το απέραντο κράτος του ψύχους και της ομίχλης. Στην άλλη του πλευρά δημιουργήθηκε το κράτος της φωτιάς. Το Ψύχος και η Φωτιά ενώθηκαν κι έτσι γεννήθηκε ο Ιμίρ, το πρώτο Όν. Από τις σταγόνες της ομίχλης δημιουργήθηκε η αγελάδα, που πρόσφερε τροφή ώστε να μπορέσει ο Ιμίρ να μεγαλώσει. Κάποια στιγμή, το πρώτο Όν έπεσε να κοιμηθεί κι από τον ιδρώτα ή από την αναπνοή του γεννήθηκαν οι τρεις μεγάλοι θεοί με τον Όντιν μέγιστο ανάμεσά τους.

Οι τρεις θεοί χώρισαν τη στεριά από τα νερά και ακινητοποίησαν τον ήλιο που έριξε τις ακτίνες του στη γη κι έκανε να φυτρώσει η πρώτη χλόη. Μετά, ο Χάιμδαλ, ο θεός του πολιτισμού, άρχισε να περιοδεύει την πλάση όλη. Φιλοξενήθηκε στην καλύβα του Άε και της Έδα, που έμεινε έγκυος. Γεννήθηκε ο Τρελ, γενάρχης των δούλων, παρόλο που η Έδα είναι τόσο σεβαστή, ώστε να βαφτίσουν με το όνομά της τα ιερά κείμενα. Ο Χάιμδαλ ενώθηκε, έπειτα, με την

Άμα και γεννήθηκε ο Καρλ, γενάρχης όλων των ελεύθερων ανθρώπων. Τέλος, ο Χάιμδαλ ταίριαξε και με τη Μούδερ, που απέκτησε έτσι τον Σιέντλ, γενάρχη όλων των αριστοκρατών.

(τελευταία επεξεργασία, 30 Αυγούστου 2020)